

پښتو

دریم ټولکي

Ketabton.com

○ د چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ.ش.

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د توري
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دی
براھوي دی، قزلباش دی
دا هېواد به تل څلپري
په سينه کې د آسيا به
نوم د حق مو دی رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچي يې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیريان، نورستانيان
هم ايماق، هم پشه يان
لكه لمړ پرشنه آسمان
لكه زره وي جاويдан
وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د پوهنې وزارت

پښتو

دریم ټولکی

د چاپ کال: ۱۳۹۸ ه.ش.

د کتاب ځانګړ تیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمی نصاب د پښتو برخې د درسي ڪتابونو مؤلفین

ادیت کوونکي: د پښتو ژبې د ادیت دیپارتمنټ غږي

ټولکۍ: درېم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکي: د تعلیمی نصاب د پراختیا او درسي ڪتابونو د تأليف لوی ریاست

څپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوی ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسی

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د درسي ڪتابونو د چاپ، وېش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د پوهنې وزارت سره محفوظ دي. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له سرغروونکو سره قانوني چلنديکېږي.

د پوهنې د وزیر پیغام

اقرأ باسم ربک

دلوي او بنونکي خداي ﷺ شکر په خاى کوو، چې مورته يې ژوند رابنلي، او د لومړت او ليک له نعمت خخه يې برخمن کري يو، او د الله تعالی پروروستي پیغمبر محمد مصطفى ﷺ چې الهي لومړنۍ پیغام ورته (لوستل) و، درود وايو.

خنګه چې ټولو ته بنکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هبواډ بنوونيز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. بنونکي، زده کونکي، کتاب، بنوونځي، اداره او د والدينو شوراګانې د هبواډ د پوهنې نظام شپړګونې بنستيز عناصر بلل کيري، چې د هبواډ بنوونې او روزنې په پراختيا او پرمختيا کې مهم رول لري. په داسي مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هبواډ په بنوونيز نظام کې د دودې او پراختيا په لور بنستيزو بدلونونو ته ژمن دي.

له همدي امله د بنوونيز نصاب اصلاح او پراختيا، د پوهنې وزارت له مهمو لوړې ټوبونو خخه دي. همدارنګه په بنوونځيو، مدرسوا او ټولو دولتي او خصوصي بنوونيزو تأسیساتو کې، د درسي کتابونو محظوا، کيفيت او توزيع ته پاملنې د پوهنې وزارت د چارو په سر کې خاى لري. مور په دې باور يو، چې د باکيفته درسي کتابونو له شتون پرته، د بنوونې او روزنې اساسی اهدافو ته رسپدلى نشو.

پورتني موخو ته د رسپدو او د اغېنزاک بنوونيز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توګه، د هبواډ له ټولو زړه سواندو بنوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو خخه په درناوي هيله کوم، چې د هبواډ بچيانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محظوا په لېردو لوکې، هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سېموي، او د یوه فعال او په ديني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زيار او کوبنښ وکړي. هره ورڅ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤوليت په درک سره، په دې نيت لومړت پيل کري، چې دن ورڅي ګران زده کونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولنې متمند او ګټور او سېډونکي وي.

همدا راز له خورو زده کونکو خخه، چې د هبواډ ارزښتاکه پانګه ده، غوبښته لرم، خو له هر فرصت شخه ګتې پورته کري، او د زده کړې په پروسه کې د خيرکو او فعالو ګډونوالو په توګه، او بنوونکو ته په درناوي سره، له تدریس شخه بنه او اغېنزاکه استفاده وکړي.

په پاي کې د بنوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د بنوونيز نصاب له مسلکي همکارانو خخه، چې د دې کتاب په ليکلو او چمتو کولو کې يې نه ستري ګډونکې هلي خلې کړې دي، مننه کوم، او د لوي خدای ﷺ له دربار خخه دوى ته په دې سېېڅلې او انسان جوړونکې هڅې کې بریا غواړم. د معیاري او پرمختللي بنوونيز نظام او د داسي ودان افغانستان په هيله چې وګړي په خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دكتور محمد ميرويس بلخي

فهرست

مخفونه	درسي ساعتونه	سرليکونه	شمپري
۳۳	۳	روغتیا	۱۷
۳۰	۳	متلونه	۱۸
۳۷	۳	داناروغى رقעה	۱۹
۳۹	۳	پاکه هوا او پاکې اویه	۲۰
۴۱	۳	کيسه	۲۱
۴۳	۳	دکورپه کارونوکې مرسته	۲۲
۴۵	۳	د چاپېریال ساتنە	۲۳
۴۷	۳	د غابنۇنو ساتنە	۲۴
۴۹	۳	زمور ھېواد	۲۵
۵۱	۳	د سبۇنخىي آداب	۲۶
۵۳	۳	سولە	۲۷
۵۵	۳	پندونە	۲۸
۵۷	۳	د ماشومانوت منجىشى پاكې	۲۹
۵۹	۳	يۈوالى	۳۰
۶۱	۳	اورپى	۳۱

مخفونه	درسي ساعتونه	سرليکونه	شمپري
۱	۳	قرآن كريم	۱
۳	۳	د حضرت محمد ﷺ پىزىندىنە	۲
۵	۳	حضرت بويكىرىدىق خەلۇقنىڭ	۳
۷	۳	د بنوونكىي مقام	۴
۹	۳	كىسى	۵
۱۱	۳	كتاب	۶
۱۳	۳	قلم	۷
۱۵	۳	لوبى	۸
۱۷	۳	بى پروايى	۹
۱۹	۳	د مور درناوى	۱۰
۲۱	۳	لىك او لوست	۱۱
۲۳	۳	د خبرو كولو آداب	۱۲
۲۵	۳	خواخوردى	۱۳
۲۷	۳	روغە جورە	۱۴
۲۹	۳	ماينونە	۱۵
۳۱	۳	ترافيكي لارسونونى:	۱۶

مخونه	درسي ساعتونه	سرليکونه	شمپري
۸۹	۳	په حيواناتو زره سوی	۴۰
۹۱	۳	کار	۴۶
۹۳	۳	لیک نسبی	۴۷
۹۵	۳	کلمه	۴۸
۹۷	۳	توكه	۴۹
۹۹	۳	جمله	۵۰
۱۰۱	۳	پاک خواره	۵۱
۱۰۳	۳	د مپو گتبي	۵۲
۱۰۵	۳	د چرگانو ساننه	۵۳
۱۰۷	۳	ملي شتمني	۵۴

مخونه	درسي ساعتونه	سرليکونه	شمپري
۶۳	۳	دونو گتبي	۳۲
۶۵	۳	دوخت ارزښت	۳۳
۶۷	۳	ژوند او کار	۳۴
۶۹	۳	بزگر	۳۵
۷۱	۳	ترکان	۳۶
۷۳	۳	بر پښنا	۳۷
۷۵	۳	تلېفون	۳۸
۷۷	۳	ترانه	۳۹
۷۹	۳	مور او پلار ته لیک	۴۰
۸۱	۳	غزنی	۴۱
۸۳	۳	وزلوبه	۴۲
۸۵	۳	د خوسی لوبه	۴۳
۸۷	۳	اور	۴۴

لومړۍ لوست

قرآن کریم

موخه: د متن سم لوستل، بنه ليکل او د قرآن کریم په اوه د زیاتو معلوماتو ترلاسه کول.

— آيا تاسو پوهېږي چې قرآن کریم په چا نازل شوي دي؟

قران کریم د الله ﷺ کتاب دي. یو سلو خوارلس
سورتونه او دېرش سپاري لري. پر حضرت
محمد صلی اللہ علیہ وسالم نازل شوي دي.
مود، مسلمانان پري ايمان لرو. هر سهار قرآن
کریم لولو او په لارښونو یې عمل کوو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته د لوست متن له ئان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د متن یوه جمله د ټولگي په مخ کې ولولي او نور دې ورته غور ونیسي.
- خو زده کوونکی دې له متن خخه دوې کلمې پر تختې ولیکي او نور دې په وار سره هغه معنا کړي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د (كتاب، ايمان او سهار کلمې) پر تختې ولیکي او نور دې په تورو ووېشي.

لغتونه معناوې

نازل رالیبرل شوي

ایمان باور

زده کوونکی دې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

دویم لوست

د حضرت محمد ﷺ پېژندنه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د حضرت محمد ﷺ پېژندنه.

پوښتني:

– په پورتني انځور کې خه وينئ؟

– د حضرت محمد ﷺ په هکله خه ويلاي شئ؟

د حضرت محمد ﷺ د پلار نوم عبدالله او د نیکه نوم يې عبدالطلب و. حضرت محمد ﷺ د قريشو له قوم خخه و. حضرت محمد ﷺ له کوچنيوالي خخه د بنو اخلاقو خاوند و. حضرت محمد ﷺ په خلوېښت ګلنۍ کې پېغمبر شو او قرانکريم ورباندي نازل شوي دي. د پېغمبرانو دنده د انسانانو لارښونه ۵۵.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن ولولی.

- زده کوونکی دې له لاندې تورو خخه کلمپ جوړي کړي.

() ح - ض - ر - ت

() ن - ا - ز - ل

() پ - ل - ا - ر

- زده کوونکی دې لاندې لغتونه په جملو کې استعمال کړي.

خاوند - عبدالله - قرآنکریم - محمد

- زده کوونکی دې د خپل گران پیغمبر، حضرت محمد ﷺ په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

قریش	د عربو یو قوم دی
پیغمبر	استازی، لارښونکي

زده کوونکی دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې پنځه پنځه خلې وليکي

حضرت محمد ﷺ د عبدالله زوي دی.

حضرت محمد ﷺ زموږ پیغمبر دی.

حضرت ابوبکر صدیق خیلله عنہ

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د حضرت ابوبکر صدیق خیلله عنہ پېژندل.

— تاسو د حضرت ابوبکر صدیق خیلله عنہ نوم او رېدلی دی؟

حضرت ابوبکر صدیق خیلله عنہ د حضرت محمد صلی الله علیہ و آله و سلّم لوړۍ یار و اصلی نوم ېي عبدالله او د پلار نوم ېي عثمان و په نارینه وو کې نوموری لوړنی صحابي و چې پر حضرت محمد صلی الله علیہ و آله و سلّم ېي ايمان راوړ. حضرت ابوبکر صدیق خیلله عنہ په خپلو ټولو کړنو کې صادق و له دې امله حضرت محمد صلی الله علیہ و آله و سلّم هغه ته د صدیق لقب ورکړ.

فعالیتونه:

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- زده کوونکی دې د حضرت ابویکر صدیق صلی الله علیہ وسلم په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
- یو زده کوونکی دې د (صحابي، عثمان، صدیق او لقب) کلمې پر تختې ولیکي او خو نور دې په وار سره د هغۇ توري وبنېي.
- خو زده کوونکی دې د خپلو ورخنيو کارونو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

ملګرى يار

د حضرت محمد ﷺ يار او هم صحبت صحابي

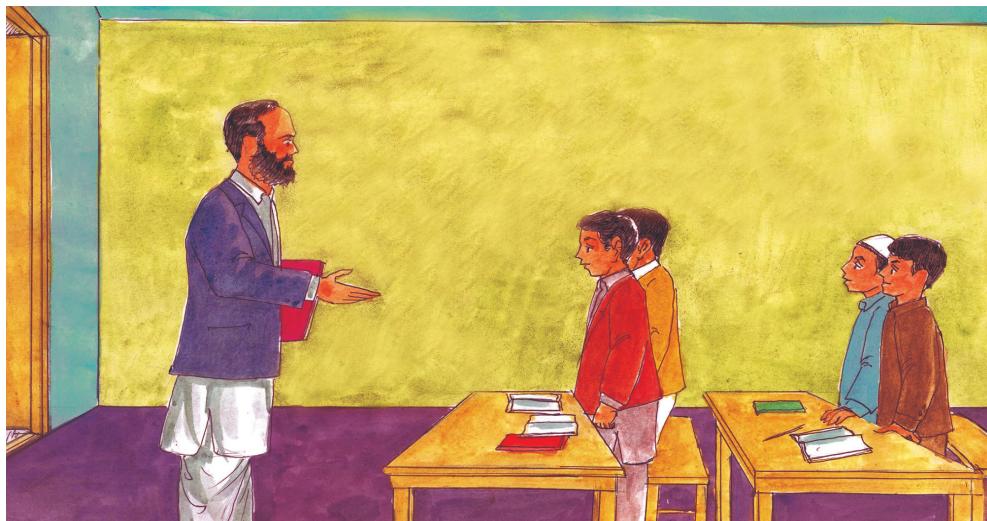
کورنۍ دنده:

- زده کوونکی دې متن خو خلې ولولی او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

څلورم لوست

د بنوونکي مقام

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د بنوونکي په مقام پوهېدل.

پوښتني:

— په انځور کې څه وينئ؟

— څه فکر کويه بنوونکي په مور د چا په شان حق لري؟

بنوونکي مور، ته ليک او لوست را زده کوي. سمې لاري
ته مو رابولي. بنوونکي پر مور د مور او پلار په شان حق
لري. مور د بنوونکو درناوي کوو او خبرو ته يې غور

نيسو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته د یو بل په مرسته متن ولولي.
- خو زده کوونکی دې د بنوونکی د مقام په اړه خبرې وکړي.
- خو زده کوونکی دې له لاندې تورو خخه کلمې جورې کړي.

(بن و ن کی)

() مرود

(پ_ل_ا_ر)

- یو زدہ کوونکی دی د (لیک، لوست، درناوی) کلمپ پر تختپی ولیکی او خو نور دی په وار سره د بنوونکی په مرسته هغه په جملو کپی استعمال کپي.
- دری زدہ کوونکی دی د بنوونکی په اړه لنډپی خبرې وکړي.

معنا	لغت
احترام	درناؤی

پنځم لوست

کیسی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او له کیسی سره بلدتیا.

پوښته:

— تاسو کومه کیسی اور بدلې ده؟

هغه خه شی دي؟

ټوله ورڅه ګرځي، ګرځي؛ چې شپه شي د یوې روپې څای

نیسي؟

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته د کيسى متن په خپل منئ کې ولولي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي د کيسى متن دې ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د کيسى يوه جمله دې د تختې پرمخ ولیکي.
- يو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي او کومه يوه کيسى چې يې زده وي وواي او نور دې څواب پیدا کري.

لغت	معنا
کيسى	چستان

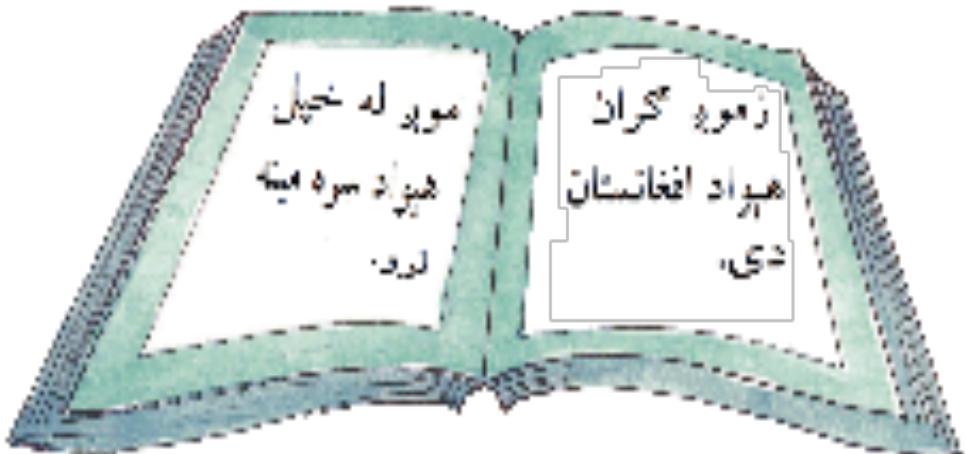

زده کوونکي دې د خپلې کورنۍ د غړو په مرسته يوه کيسى ولیکي.

شپږم لوست

کتاب

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د کتاب د ارزښت په اړه خبرې کول.

— په پورته انځور کې خه شی وئي؟

کتاب زموږ بنه ملګري دی. له لوستلو او لیکلوا خخه يې پوهه تر لاسه کېږي. زموږ په کتاب کې ډېر بنه مطلبوونه راغلي دي.

موږ له خپلوا کتابونو سره مينه لرو. خپل کتابونه پاک ساتو. پانې يې نه شکوو. موږ په بسوونځي او کور کې خپل درسونه لولو او بیا يې په کتابچو کې لیکو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی وروسته پورتنى لوت وولی.
- زده کوونکی دې لاندې جملې وولی او خو خلې دې په خپلو کتابچو کې وليکي:

 - دا کتاب دې.
 - د کتاب لوستل گتې لري.
 - بنه ماشومان خپل کتابونه پاک ساتي.

- خو زده کوونکی دې په وار سره د (کتاب، پوهه، پاک او متن) کلمې د تختې پر مخ ولیکي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د (بنوونځي، کتابچې او ساتل) کلمې پر تختې ولیکي او نور دې په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- خو زده کوونکی دې د کتاب په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
نه شکوو	نه پرېکوو
علم	پوهه
محبت	mineh

- زده کوونکی دې د لاندې جملو تشن څایونه په لاندې کلمو سره ډک کړي:
- ګټور - پاک - بنه
- موږ خپل کتابونه () ساتو.
 - کتاب زموږ () ملګری دی.
 - د کتاب لوستل () کار دی.

اوم لوست

قلم

موخه: د متن سم لوستل، بنه ليکل او د قلم په اهمیت پوهېدل.

— په انځور کې څه وينئ؟

قلم د ليکلو وسیله دد. موږ په قلم ليکل کوو. قلم دېر ډولونه لري، لکه: د کړکي، پنسل، خودرنګ، خودکار او تووش قلمونه. خوک چې د کړکي په قلم ليکل کوي، ليک بې بشکلی کېږي. موږ دېر ليکل کوو چې ليک مو بشکلی شي. د قلم په واسطه د انسان فکر، خیال او پوهه کتابونو ته لپېدول کېږي او نورو ته رسېږي.

- خو زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته لوست ولولي او نور دې ورته غور ونسی.
- خو زده کوونکی دې لاندې کلمې په لنديو جملو کې استعمال کړي.
- قلم - کړکۍ - پنسل - خودکار - لیکل
- زده کوونکی دې له لاندېنیو تورو خخه کلمې جوړې کړي.
- ق - ل - م ()، ک - ر - ک - ی ()، پ - ن - س - ل ().
- یو زده کوونکی دې د (قلم، بنکلی، خودرنګ) کلمې پر تختې ولیکي بل دې هغه په لنديو جملو کې استعمال کړي.
- خو زده کوونکی دې د قلم په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
واسطه	وسیله
بنایسته	بنکلی

زده کوونکی دې خو څلې په کور کې لوست ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

اڄم لوست

لوبې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د گټورو لويو پیژندل.

— په انځورونو کې خه ويني؟

ماشومان ډول ډول لوبې کوي، لکه: اکوبکو، خوسی، رسی،
کشول، پت پتانی، نانځکي، ټال او د اسي نور. د بېلکې په ډول
د رسی کشولو لوبه در پېژنو:
د رسی کشولو لوبه د دوو ډلو تر منځ سره رسېږي. هري ډلي،
چې رسی خپلې خوا ته ډېره کش کړه هماماغه ډله ګټونکې د.
په دي باید وپوهېرو چې لوبې کول رو غتیا ته ګتهه رسوي.

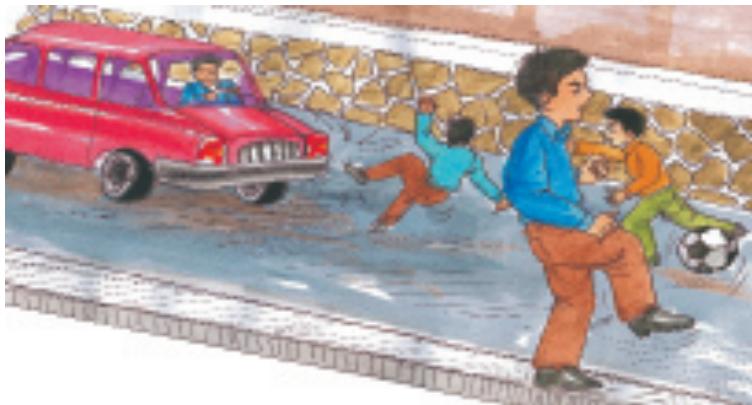

معناوی	لغتونه
د یوپی سمیزی پی لوپی نوم، کلیوالی لوپه. گپی	پت پتانی نائزکه

زدہ کوونکی دی لوست ولولی او بیا دی په بنکلی خط ولیکی.

بې پروايي

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د بې پروايي په معنا او مفهوم پوهېدل.

— خه فکر کوي بې پروايي د خه شي لامل کېږي؟

احمد د مور، پلار او بسوونکي لارښوونو ته پاملننه نه کوله. قل به يې د سړک ترڅنګ لوبي کولي، یوه ورځ يې په لوبو کې توپ په سړک کې ولوبد، احمد د سړک په منځ کې په توپ پسي منډي وهلي، چې موټر راغي، هغه يې وواهه، خلک پري راټول شول او هغه يې روغتون ته یووړ، روغتون کې خرګنده شوه چې احمد یوه پښه ژوبله شوي وه. مور باید د لوبو ځایونه وپیژنو، د مور، پلار او بسوونکي لارښوونو ته پاملننه وکړو.

- یو زده کونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن په لور او مناسب غږ ولولي.
- خو زده کونکی دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي په وار سره دې دې پروايي په اړه یوه جمله پر تختې ولیکي، نور زده کونکي دې په کتابچوکې ولیکي.
- یو زده کونکي د (روغتون، توپ، موپر، منځ) کلمې پر تختې ولیکي نور دې په وار سره په جملوکې وکاروي.
- خو زده کونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او دې پروايي په اړه دې خبرې وکړي.

لغتونه معناوې

پاملننه	توجه
روغتون	شفاخانه
ژوبله	خوبه (تېپي)

کورنۍ دنده:

زده کونکي دې متن ولولي او بیا دې دې پروايي په باب خو جملې په خپلوا کتابچوکې ولیکي.

لسم لوست

د مور درناوی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د مور د لور مقام پېژندل.

— تاسې په انځور کې خه وينی؟

مور یو بسکلی او خود نوم دی. مور په هر چاګرانه وي.
مور له خپلې مور سره مینه لرو. ځکه چې مور یې له ډېرو
ستونزو سره پاللي او لوی کړي یو.
خبره یې منو او درناوی بې پر مور لازم دی.

- یو زده کونکی دې له بنونکی خخه وروسته متن ولولی او نور دې ورته غوره ونیسي.
- زده کونکی دې په ډلو کې د مور د درناوی په اړه یو له بل سره خبرې وکړي.
- که د مور په کلمه کې د (م) توري پر ځای د (خ) یا (ک) توري راشی کومې کلمې تري جوړېږي؟
- یو زده کونکی دې د ټولګي مخې ته راشی د (مور، درناوی، گرانه) کلمې دې پر تختې ولیکي او نور دې هغه په جملو کې وکاروی.
- څو زده کونکی دې د ټولګيوالو په وړاندې د مور په اړه لندې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

مشکلات	ستونزو
احترام	درناوی

کورنۍ دندہ:

زده کونکی دې لوست ولولی او بیا دې په خپلوا کتابچو کې په بنکلې خط ولیکي.

یوولسم لوست

لیک او لوست

موخه: د متن سم لوستل، لیکل د لیک او لوست په ارزښت او ګټو پوهېدل.

پونښنه:

— خه فکر کوي چې لیک او لوست خه ګټې لري؟

لیک او لوست د پوهې کیلې د. د اسلام مقدس دین هم د علم او پوهې زده کړه په نارینه او بسحوم فرض کړي د.
يو هېواد هغه وخت ترقى او سوکالۍ ته رسپږي چې د هغه وګړي د لیک او لوست خاوندان وي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له ئان سره ولولي او نور دې ورته غوب ونيسي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د ليک او لوست په اړه دې خبرې وکړي.
- يو زده کوونکي دې د (ليک، لوست، کار) کلمې پرتختې ولیکي، نور زده کوونکي دې په وار سره یوه کلمه په لنډو جملو کې استعمال کړي.
- زده کوونکي دې د بنوونکي په مرسته لاندې فعالیت تر سره کړي:
که د کار په کلمه کې د ((ک)) توري پر ظای د ((ت)) توري او د ليک په کلمه کې د ((ل)) توري پر ظای د ((ت)) توري راشي، کومې کلمې ورڅخه جو پېږي.

لغتونه	معناوې
وګړي	خلک
آبادي	سوکالي

زده کوونکي دې د ليک او لوست په هکله څلور څلور جملې ولیکي.

د ولسم لوست

د خبرو کولو آداب

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو کولو په آدابو پوهېدل.

پوښته:

— ستاسو په فکر د خبرو کولو آداب کوم دي؟ —

ملالۍ بنه نجلۍ ده. کله چې ټولکي ته راشي، ټولو ته سلام اچوي. د خبرو کولو پر مهال وار په پام کې نيسې. د نورو خبرو ته غور نيسې. خپل مطلب په لنډو او خودرو جملو کې بيانوي. ملالۍ پر خپلو ټولکيوا لو او بنوونکو گرانه ده.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
- خوزده کوونکی دې په خپله خوبنې د ټولګي مخې ته راشي نوي لوست دې په مناسب غږ ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.
- یو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشي د (سلام، خپل، غور او ټولګي) کلمې دې پرتختې وليکي او نور دې یوه یوه کلمه په لنهو جملو کې استعمال کړي.
- خوزده کوونکی دې په وار سره له لاندې تورو خخه کلمې جوړې کړي او نور دې ولولي:

()	()	پ - ا - م	()	()	ن - ج - ل - ی
()	()	گ - ر - ا - ن - ه	()	()	س - ل - ا - م
()	()		()	()	م - ل - ا - ل - ی

- خوزده کوونکی دې د خبرو کولو د آدابو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
پام	فکر
سلام اچوي	سلام ورکوي

زده کوونکی دې لوست خو څلې په کورکې له خان سره ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بنکلې خط وليکي.

خواخوبی

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د خواخوبی په مفهوم پوهېدل.

پونتنه:

— ستاسو په نظر خواخوبی خه ته وايي؟

خواخوبی يو انساني او اسلامي صفت دي.
نه زده کونکي يو له بل سره خواخوبی لري، له اړو
کسانو سره مرسته کوي.
مود، باید له انسانانو سره خواخوبی او پر حیواناتو زړه
سوی ولرو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له ئان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې متن د ټولگیوالو په وړاندې ولولي او نور دې ورته غوره ونیسي.
- یو زده کوونکی دې د (خواخوبی، زړه سوي، خوشحالی) کلمې پر تختې ولیکي او نور دې یوه کلمه په جملو کې استعمال کري.
- خو زده کوونکی دې په وار سره پر حیواناتو باندې د زړه سوي په اړه لندې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

خواخوبی زړه سوي

اړو محتاجو

دندہ:

زده کوونکی دې نوي متن په کورونو کې ولولي او په خپلو کتابچو کې دې په بنکلې خط ولیکي.

روغه جوره

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او دروغې جوري په مفهوم او اهمیت پوهېدل.

— ستاسو په فکر روغه جوره خه ته وايي؟ —

د دوو مخالفو ډلو يا خواوو پخلا کولو ته روغه جوره وايي.
کله کله د خلکو ترمنځ خپگان پیدا کيري. که خپگان اوږد شي،
په دبسمني اوږي. باید خپگان اوږدېدو ته پري نه بسودل شي.
روغه جوره په ټولنه کې سوله، یووالۍ او نیکمرغی راولي.
د اسلام مبارک دین مسلمانانو ته د روغې جوري لارښونه
کوي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له ئان سره ولولي.
- خوزده کوونکی دې په وار سره متن ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.
- يوزده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي، د (روغې، جوري، اسلام او سوله) کلمې دې پر تختې ولیکي او نور دې يوه کلمه په جملو کې استعمال کړي.
- خوزده کوونکی دې په خپل وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د روغې جوري د ګټو په اړه دې خبرې وکړي.

معناوي لغتونه

يووالى	اتحاد - يو موئي کېدل
ټولنه	جامعه

زده کوونکي دې لوست ولولي او بيا دې خو خلې په خپلو کتابچوکې په بنکلې خط ولیکي.

پنځلسم لوست

ماينونه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ماينونو په زيانونو پوهېدل.

— په پورته انځور کې خه وینئ؟

— تاسې ماينونه ليدلې او هغه پیژنئ؟

ماين زموږ پت دبمن دی. ماينونه قل د مرګ او ژوبلي سبب گرخي.

ماينونه د قلم، ساعت، موبايل او د لوبو د شيانو په څېر جوړ شوي دي.

له دي امله ناپېژندل شوو شيانو ته باید لاس ورنه ورو.
د ماين د ليدلو پر وخت باید مشرانو ته خبر ورکړو.

– خو زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته په وار سره متن د تولگۍ په مخ کې
ولولي او نور دې ورته غوره ونيسي.

– زده کوونکي دې په خو ډلو وویشل شي. له هرې ډلي خخه دې یو یو زده کوونکي د
تولگۍ مخې ته راشي او د ماینونو په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکي دې لاندې جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي او تشن څایونه دې په مناسبو
کلمو ډک کړي (دولونه، زمود، شیانو، پت).

– ماین دې من دی.

– تاسې باید ناپېژندل شوو ته ګوتې ورنه وړئ.

– ماین بېلاښل لري.

– خو زده کوونکي دې د ماینونو په اړه خپل معلومات نورو ته وړاندې کړي.

لغتونه معناوي

تل همیشه

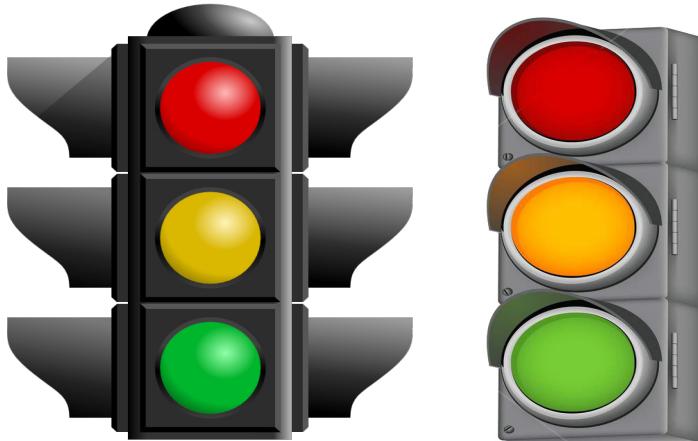
په څول په خبر

زده کوونکي دې متن خو خلې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

ترافیکی لارښوونې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ترافیکي اشارو پېژندل او مراعتلول.

— په پورتنيو انځورونو کې خه وينه؟

په بسaronو کې ترافیکي ګنه ګونه وي، که تاسو بسار ته ولاړئ،
له سړک خخه د تېرېدو پرمھال ترافیکي نښو ته پاملننه وکړئ،
که ترافیکي نښه شنه وه، لوړۍ بشي او کین پلو ته وګوري او
له سړک خخه په ټاکلي خای کې تېر شئ، د سړک په منځ کې
مه درېږئ او منډې مه وهئ. ترافیکي لارښوونو ته پاملننه له
پېښو مخنيوي کوي او انسانان له خطر خخه ژغوري.

- زده کوونکي دې له بنوونکي خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- زده کوونکي دې په خپلو ډلوكې د ترافيكى اشارو په هکله خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې لاندې کلمې په جملوکې استعمال کړي.
(ځای، بnar، پاملننه، خطر).
- خو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او له سړک خخه د تيريدو پر مهال دې د ترافيكى نښو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
پاملننه	توجه
مهال	وخت
کین	چپ
مخنيوي	مخه نیول

زده کوونکي دې لوست خو خلې په کورکې ولولي او بيا دې په خپلو کتابچوکې په بنکلې خط ولیکي.

اووه لسم لوست

روغتیا

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، او روغتیا ته پاملننه.

پونتنه:

— ستاسو په فکر روغتیا خه ته وايي؟

زما روغتیا خوبنې ده
لوبې مس提ي کومه
حکه ځان پاک ساتمه
حکه خوشحاله يمه
قازه هوا خوبنې ده
زمابکلا خوبنې ده
حد د خوراک ساتمه
خلاص له جنجاله يمه

اروابناد غلام حضرت روغمن

فعالیتونه:

- زده کوونکی دې له بنوونکی شخه وروسته په وار سره متن ولولي.
- زده کوونکی دې د خپل خان د پاکوالی په اړه په وار سره خبرې وکړي.
- زده کوونکی دې د (هوا، پاک، بنکلا، روغتیا) کلمې په خپلو کتابچو کې په تورو واپوی.
- خو زده کوونکی دې لاندې کلمې په لنډو جملو کې وکاروی:
روغتیا، بنکلا، خوراک، لوړې
- زده کوونکی دې د بیتونو خالی څایونه پر مناسبو کلمو ډک کړي.
زما..... خوبنې ده.
تازه هوا ده.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې پورته شعر په بنکلې غږ ولولي.

معناوی لغتونه

صحت	روغتیا
اندازه	حد

کورنۍ دنده:

زده کوونکی دې پورتني شعر په خپلو کتابچو کې ولیکي او په یاد دې زده کړي.

متلونه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د متلونو په مفهوم پوهېدل.

پونښنه:

— ستاسو په فکر متلونه خه اهمیت لري؟

خپل عمل د لاري مل.
خه چې کري، هغه به رېبې.
لړ خوره، قل خوره.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متلونه په خپل منځ کې ولوسي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره يو يو متل د کتاب له مخې ولوسي.
- خو زده کوونکي دې يو يو متل ولوسي او د هغه په اړه دې خبرې وکړي.
- خو زده کوونکي دې په خپله خوبنې د ټولګي مخې ته راشي هر يو دې يو يو متل ووايي.
- خو زده کوونکي دې (مل، کري) کلمې د تختې پر مخ په جملو کې وکاروي.

لغتونه معناوي

مل	ملګري
ربې	لوکول
کښت	کري

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې درې درې متلونه ولیکې او بله ورڅ دې ټولګيوالو ته ووايي.

نویسنده

د ناروځی رقعيه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ناروځی د رقعي په لیکللو پوهېدل.

پونښنه:

— د ناروځی پرمهال بنوونځي ته خنګه خبر ورکوي؟

د میرویس نیکه د بنوونځي محترم مدیر صاحب!
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

زه ستوري د اجمل لور د دریم (ب) ټولکي زده کوونکي یم،
نن د ناروځي له امله بنوونځي ته نه شم درتلای هيله منه یم
چې ناسوبه ونه شمېرل شم.

په درناوي
ستوري

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته د ناروغری رقעה له خان سره ولولي.

- زده کوونکی دې يو بل ته د ناروغری د رقعي املا ووایي.

- زده کوونکی دې د ناروغری رقעה په ياد زده کړي او په خپلو کتابچوکې دې ولیکي.

- خو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د (ناروغری، ستوري، لور) کلمې دې پر تختې ولیکي او نور دې په جملوکې وکاروي.

لغتونه	معناوې
هيله	اميد
ناسوب	غیر حاضر

زده کوونکی دې د بنوونځي ادارې ته په خپل نوم د ناروغری رقעה په خپلو کتابچوکې ولیکي.

پاکه هوا او پاکي او به

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د پاکي هوا او د پاكو او بويه ارزښت پوهېدل.

— ستاسو په نظر پاکه هوا او پاکي او به انسانانو ته خه ګټې لري؟

انسانان، خاروي او بوتي پاكو او بو او هوا ته اړتیالري، له
او بو او هوا پرته ژوندنه کېږي، ناولې او به او هوا رو غتیا
ته زیان رسوي، باید د ناپاكو او بو له خبسلو او کړي هوا
له تنفس خخه ځانونه وساټو، چې ناروغه نه شو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته نوی متن له ئان سره ولولي.
- خوزده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، يو دې له کتاب خخه يوه جمله ووايي او بل دې پر تختې ول يكن.

- زده کوونکی دې له لاندې تورو خخه کلمې جورې کري.

() ، هـ - وـ اـ () ، بـ وـ تـ يـ ()

- زده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشي او لاندې کلمې دې په جملو کې وکاروي. (اپتیا، هوا، اویه، کار).

- خوزده کوونکی دې په وار سره د ټولگې په وړاندې د ناپاکې هوا او اویو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوی

ضرورت اپتیا

ناولې ناپاک

ناپاکې - آلوده ککړې

زده کوونکی دې د لوست متن ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې ول يكن.

یوویشتم لوست

کیسه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د رښتیا په گټو پوهېدل.

پوښته:

— ستاسو په نظر رښتیا او صداقت کومې ګټې لري؟

یوه هلك په بازار کې قلمونه خرڅول. د یوه قلم بیه پنځه افغانی وه.

یوه سړی یو قلم واخیست. د پنځو افغانیو پرڅای یې لس افغانی ورکړي او روان شو. د هلك دی ټکي ته پام شو چې هغه سړی لس افغانی ورکړي دي. هلك په منډه ور پسې ورغی. پنځه افغانی یې بېرته ورکړي. اخیستونکي ترې مننه وکړه، ورته ويې ويل: شاباس! یو بنه هلك باید ستا په شان صادق او رښتینې واوسې.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی، په وار سره دې متن د ټولګي په وړاندې ولولی.
- زده کوونکی دې لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروی.
- پام، مناډه، اخیستل، خرڅول
- خو زده کوونکی دې د رښتیا او صداقت په اړه خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

مناډه	ځغاسته، تېښته
خرڅول	پلورل

زده کوونکی دې د نن ورڅې لوست په خپلو کتابچو کې ولیکي.

د ووه ويشتم لوست

د کور په کارونو کې مرسته

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د خبرو کولو ورتيا پيداکول.

پوبتهنه:
?

— تاسې له چا سره مرسته کړي ده؟

زرغونه او احمد خور او ورور دي. دواړه په بنوونځي کې زده کړي کوي. کله چې له بنوونځي څخه کور ته راشي له ډوډي خورلو وروسته له مور او پلار سره د کور په کارونو کې برخه اخلي. د دوى د ګډ کار له امله ټوله کورنۍ خوبن او نیکمرغه ژوند کوي.

بنه زده کوونکي هغه دي چې د کور په کارونو کې له مور او پلار سره مرسته وکړي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او د لوست مطلب دې په خپله ژبه ووايي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، يو دې له کتاب خخه خو کلمې د املا په توګه ووايي او بل دې پرتحتې ولیکي.
- خو زده کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د مرستې په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
نېکمرغه	خوشبخته
مرسته	کومک

زده کوونکي دې د نن ورڅي لوست د کتاب له مخې په خپلو کتابچوکې په بنکلې خط ولیکي.

د چاپېریال ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د چاپېریال ساتنې په گټو پوهېدل.

— ستاسو په فکر د چاپېریال پاک ساتل خه ګتې لري؟

د کور له انګړ خخه نیولې تر بسوونځي او زموږ د لوبو ځایونه
زمور چاپېریال دي.

په چاپېریال کې او به، هوا، باغونه، سیندونه، څنګلونه، دښتې
او غرونه شامل دي.

که چاپېریال پاک او بشکلی و، زموږ ژوند به سم او روغتیا به
مو بشه وي. موږ باید د چاپېریال په پاک ساتلو کې زیار وباسو.
ونې او ګلان وکرو، د ونو بشاخونه مات نه کرو. د کور خڅلې
او ګاغذونه په یوه ټاکلې ځای کې واچوو. که دا کارونه مو
سرته ورسول، نو زموږ چاپېریال به پاک وي.

– زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته د لوست متن له څان سره ولولی.
– زده کوونکی دې یو بل ته د لوستل شوي متن خو کلمې املاء ووایي او نور دې په خپلو
کتابچو کې ولیکي.

– زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې د (چاپيریال، پاک، روغتیا) کلمې په جملو کې
وکاروی.

– خو زده کوونکی دې د ناپاکو شیانو د بې ځایه اچولو په اړه خبرې وکړي.
– خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې په وار سره ووایي چې خپل شاوخوا چاپيریال
خنګه پاک ساتلاۍ شي؟

لغتونه	معناوې
انګر	حولې
زیار	کوبنښ
بناخونه	خانګې

زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې د چاپيریال په اړه خو جملې ولیکي.

څلورو یشتم لوست

د غابسونو ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د غابسونو د ساتلو په ګټو پوهېدل.

پوبننه:

- په پورتني انځور کې خه شې وينئ؟

غابسونه د انسان د بسکلا او د خودرو د ژوولو بنه وسیله ده.
د دې لپاره چې غابسونه مو خراب نشي، نو په غابسونو ګلک
شیان نه ماتوو.

هر سهار او مابسام خپل غابسونه په مسواک يا برس مینځو.
که غابسونه مو و خوبېږي، د غابسونو ډاکټر ته څو. اړینه ۵۵ چې
خپل غابسونه پاک و ساتو، ترڅو د غابسونو په درد اخته نشو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته له ځان سره متن ولولی.
- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی، د (کلک، بنکلا، غابنونه) کلمې دې پر
تختې ولیکي او نور دې په وار سره په جملو کې وکاروی.

- یو زده کوونکی دې له متن خخه خو جملې ولولی او نور دې د املا په توګه ولیکي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د پولگي مخې ته راشی، د غابنونو د پاک ساتلو په اړه
دې خبرې وکړي، نور دې ورته غور ونيسي.

- زده کوونکی دې سوچ وکړي، چې که د (ماښام) کلمه سرچې شې، خه شې ترې
جورېږي. بيا دې یو تن د نورو په استازیتوب د تختې پر مخ ولیکي.

لغتونه	معناوې
خواره	غذا
ژرولو	میده کولو

زده کوونکی دې د غابنونو د ساتلو د ګټو په هکله خو جملې په خپلو کتابچو کې
ولیکي.

پنځه ويشتم لوست

زمور هېواد

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د خپل هېواد پېژندل او له هغه سره مينه لرل.

— په پورتني انځور کې خه وینئ؟

زمور هېواد افغانستان دی. زمور هېواد لوړ غرونه، ګن
څنګلونه، ودانې څمکې او بسکلي باعونه لري. زمور په هېواد
کې هر ډول غلي، دانې او مېوي کړل کېږي.
پرمور خپل هېواد پېړ ګران دی. بايد خپل هېواد په علم او
پوهې سره ودان کړو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د ټولگی مخې ته راشی، د متن یوه جمله دې ولولی، نور دې ورته غوب ونیسي.
- یو زده کوونکی دې د (هپواد، غرونه، باغونه) کلمې د تختې پرمخ ولیکي او نور زده کوونکی دې په وار سره په جملو کې وکاروی.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشی، یو دې د کتاب له مخې دوې جملې د املا په توګه ووایي او بل دې ولیکي.
- دوه زده کوونکی دې د ټولگی په مخ کې د هپواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه معناوی

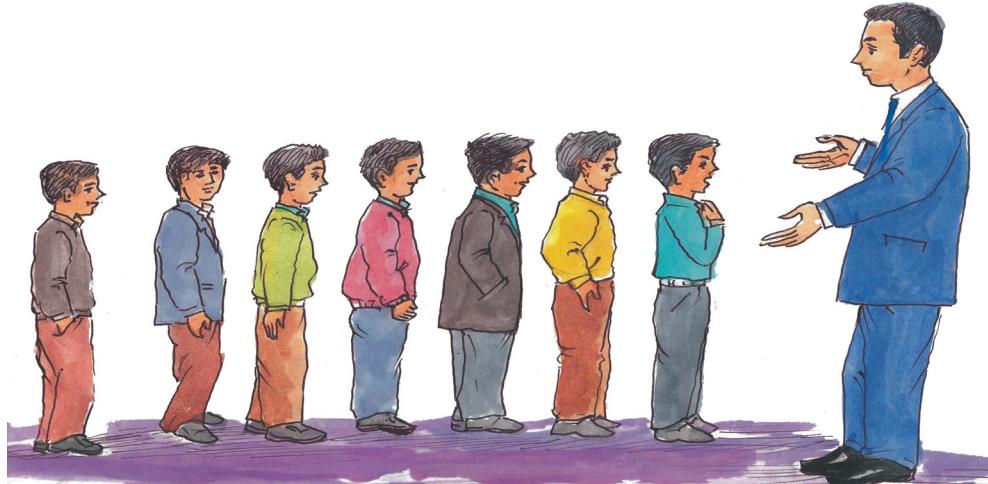
لور	جګ
ودان	آباد

زده کوونکی دې متن ولولی او بیا دې په بنکلې خط ولیکي.

د بنوونځي آداب

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د بنوونځي په آدابو پوهېدل او د هغو مراعاتول.

پونښنه:

ستاسو په فکر د بنوونځي آداب خه ته وايي؟

بنوونځي د بنوونې او روزنې ځای دی. د بې زده کېږي لپاره
باید زده ګونکي پر خپل وخت بنوونځي ته راشي، بنوونځي
او ټولګي ته د ننوټلو په وخت نوبت په پام کې ونيسي.
د بنوونکو درناوی وکړي. ټولګي او د بنوونځي انګړ پاک
وساتي.

خپل لوست بنه ولولي. کورنۍ دنده سرته ورسوي. تر خو
خلکو او هپواد ته بنه خدمت وکړاي شي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشی او د بنوونځی د آدابو په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غور ونیسي.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشی، یو تن دې ورته د کتاب له مخې خو لغتونه د املا په توګه ووایي او بل دې د تختې پرمخ ولیکي.
- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی د: (آداب، بنوونځی، انګر) کلمې دې پرتختې ولیکي او نور دې په خپلو کتابچو کې ورته جملې جوړې کړي.
- دوه زده کوونکی دې د ټولګي مخې ته راشی او په وار سره دې ووایي، چې په بنوونځی کې کوم کارونه سرته رسوي.

لغتونه معناوی

احترام	درناوی
حویلی	انګر

کورنۍ دنده:

زده کوونکی دې نوی لوست په کور کې ولولی او بیا دې په بنکلې خط په خپلو کتابچو کې ولیکي.

اوه ويشتم لوست

سوله

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د سولي په اهمیت پوهېدل.

پونښنه:

— ستاسو په فکر سوله خه ته وايي؟

سوله نېکمرغی راولي. په سوله کې ژوند
خوبه وي. بسوونځي پرانیستي وي، ماشومان
خوشحاله او بسوونځي ته حې. په سوله کې
امن را منځته کېږي او هېواد پرمختګ کوي.
زما سوله خوبښېري.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې د لوسټ متن د ټولګي مخې ته په لوړ غږ ولولی.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنډه د ټولګي مخې ته د سولې گټې بیان کړي.

- خو زده کوونکی دې د ټولګي مخې ته راشی او د (سوله، نېکمرغې، ژوند) کلمې دې په جملو کې وکاروی او بیا دې یوه، یوه جمله په تختې ولیکي.

لغوونه معناوی

پرائیستی	خلاص
آرامي	امن
پرمختګ	ترقي

زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې د سولې گټې ولیکي.

اله ويشتم لوست

پندونه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د پندونو په اهمیت پوهېدل او په ژوند کې عملی کول

پوبتهنه:
?

ستاسو په فکر پندونه خه گتې لري؟

بنه ماشومان پندونو او بنو خبرو ته غور نیسي.
د مور، پلار او بنوونکي د پندونو اورېدل بنه کار دي.
څوک چې د مشرانو په پندونو عمل کوي له خپلو کړنو
څخه نه پښېمانېږي.
د بنو پندونو اورېدل انسان نیکمرغه کوي

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته پندونه له ئان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې د پندونو په مطلب د ټولگي په مخ کې لنه ي خبرې وکړي.
- خو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، يو دې د کتاب له مخې د املا په توګه د (بنه، انسان او نېکمرغه) کلمې وايي او بل دې پر تختې ولیکي.
- خونور زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشي، پر تختې لیکل شوې کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.
- خو زده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي که کوم پندې زده وي نورو ته دې وايي.

لغتونه معناوي

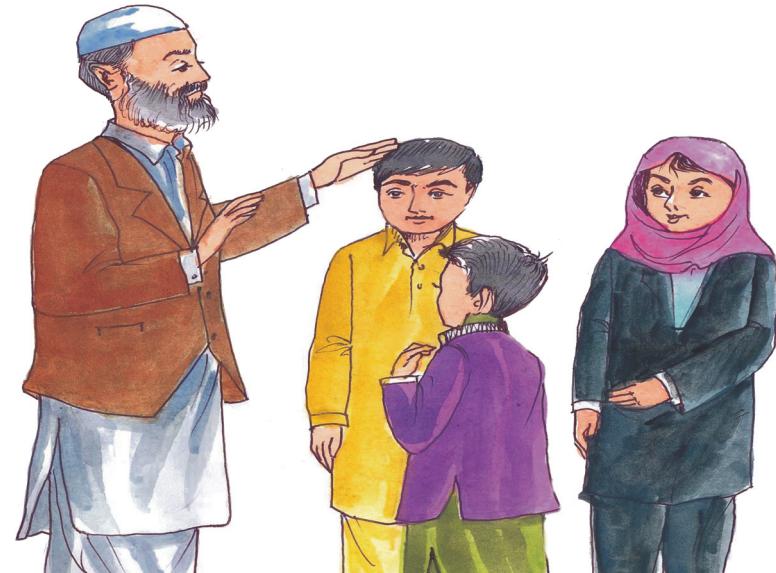
نصيحتونه	پندونه
لويانو	مشرانو

زده کوونکي دې د کتاب پندونه په خپلو کتابچو کې په بشکلي خط ولیکي او په ياد دې زده کړي.

د ماشومانو ترمنځ بني اړیکې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ماشومانو د بنو اړیکو په بنېګنو پوهېدل.

پونته:

ستاسو په فکر د ماشومانو نه څورول خه ګټې لري؟

ماشومان يو د بل خوييندي او ورونه دي. دوي باید په خپل کور، کلي او بنوونخي کې يو بل سره بني اړیکې ولري. د ماشومانو په خوشحالولو له مور، خخه الله عزوجلله راضي کېږي مور، پلار او نور خلک خوشحالېږي. ماشومان باید هر وخت يو له بل سره مرسته وکړي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي خخه وروسته د نوي لوست متن په خپلو منځو کې ولولي.

- خو زده کوونکي دې تختې مخې ته راشي، يو دې د کتاب له مخې د املا په توګه خو کلمې ووايې او بل دې پر تختې ولېکي.

- زده کوونکي دې د (بنې اړیکې، خویندې، بنوونکي) کلمې پر تختې ولېکي او نور دې په وارسره یوه یوه کلمه په جملو کې وکاروی.

- خو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او د ماشومانو د بنو اړیکو په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
رابطې	اړیکې
ماشومان	کوچنیان

زده کوونکي دې متن خو څلپې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بنکلای خط ولېکي.

یووالی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د یووالی په گټو پوهېدل.

پونته:

ستاسو په فکر یووالی خه ګټې لري؟

د خلکو یو موټي کېدلو ته یووالی وايي. الله ﷺ په یووالی
رضا کېږي او خپلو بندګانو ته د یووالی امر کوي.
د هېواد خپلو اکي په یووالی ساټل کېږي.
د خلکو یووالی سوله منځ ته راوړي. په یووالی هېواد
و د انېږي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروی:
(هپواد، خپلواکي، سوله)

- یو زده کوونکی دې د (سوله، یووالى او هپواد) کلمې پرتختې ولیکي، خو نور دې په
وار سره په جملو کې وکاروی.

- زده کوونکی دې له متن خخه هغه کلمې پیدا کړي چې (و) پکې راغلی وي، بیا دې
هغه په خپلوا کتابچو کې ولیکي.

- خو زده کوونکی دې د یووالی په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

یووالى	يو موتيي کېدل، اتحاد
هپواد	وطن

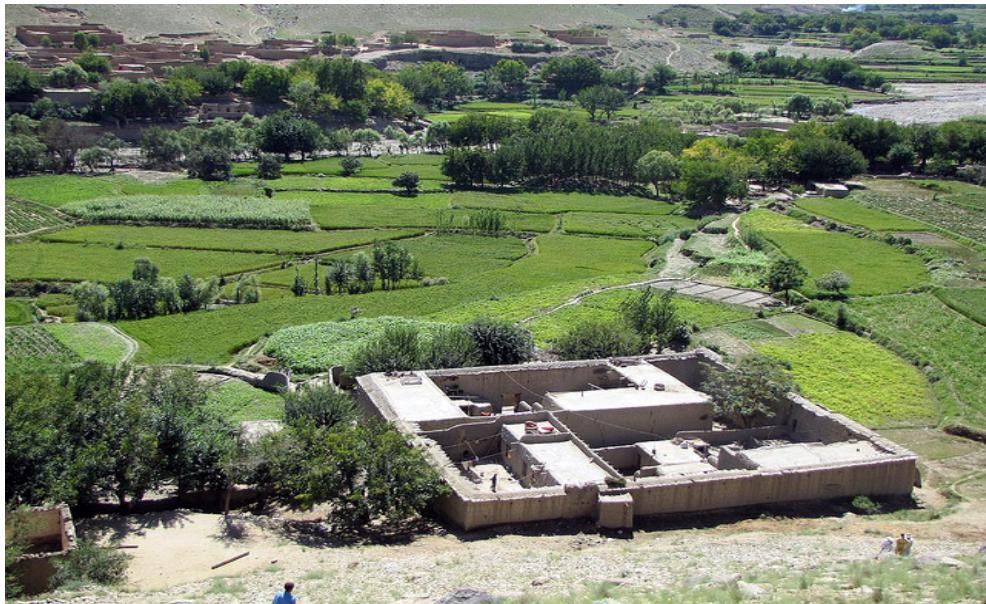

زده کوونکی دې لوست په خپلوا کتابچو کې ولیکي.

يو دېرشم لوست

اوري

موخه: د متن لوستل، سم ليکل، د اوري د موسم پېژندل.

— ستاسو په نظر اوري د کال خووم فصل دي؟ —

اوري د کال دوييم فصل دي. دا فصل هم لکه پسلی دري مياشتې لري. د مياشتو نومونه يې (چنګابن، زمرى، وږي) دي. په اوري کې هوا ډېره توده وي، غلې او مېوې پخېږي. زده کوونکي دي د اوري په تودې هوا کې له اړتیا پرته نه ګرځي، له لمړ خخه دې ځانونه وساتي چې ناروغ نشي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له ئاخان سره ولولي، بىا دې خو زده کوونکي په وارسره د اوپري په اړه خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې د اوپري د مياشتونومونه د کتاب له مخي په خپلوكتابچو کې ولیکي.

- زده کوونکي دې له لاندې تورو خخه کلمې جوړې کړي:
ف - ص - ل () ، چ - ن - گ - ا - بن () ، ز - م - ر - ي ()

- خو زده کوونکي دې په وار سره لاندې کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي:
(پسرلى، اوپرى، مېۋى، ناروغ)

معناوې	لغتونه
سرطان	چنګاښ
اسد	زمرى
سنبله	وبى

زده کوونکي دې په خپلوكتابچو کې د هغۇ مېۋو نومونه ولیکي چې په دې موسم کې پخیرې.

دوه دېشم لوست

دونو گتې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل د دونو په ګټو پوهېدل.

پونته:
?

ستاسو په نظر ونې کومې گتې لري؟

ونې له ژونديو موجوداتو څخه دي. دونو وچې او تازه
مېوې خورل کېږي او له لرګيو څخه يې د ودانيو په
جورولو کې کار اخیستل کېږي. ونې د چاپېریال په سکلا
او د هوا په پاكولي ډېره اغېزه لري. هر څوک باید د
خپل چاپېریال د سمسورتیا او سکلا لپاره ونې کینوي او
بنه پالنه يې وکړي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې د نو پر ګتو خبرې وکړي او نور دې ورته غوره ونیسي.
- زده کوونکی دې لاندې کلمې په خپلو کتابچو کې ولیکي او بیا دې په تورو وویشي.
ونې - پالنه - چاپېریال - بنکلا.

- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی د (تازه، سمسورتیا، اغېزه) کلمې دې پر تختې ولیکي او نور زده کوونکی دې یوه یوه کلمه د تختې پرمخ په جملو کې وکاروی.

- زده کوونکی دې له متن خخه لاندې جملې بشپړې کړي.
ونې له ژونديو خخه دي.
ونې د چاپېریال په بنکلا او د هوا په پاکوالی لري.

لغتونه معناوي

اغېزه	تأثیر
بنایست	بنکلا

زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې لوست په بنکلې خط ولیکي.

دري دېشم لوست

د وخت ارزښت

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د وخت په ارزښت پوهېدل.

ستاسو په فکر وخت خه ارزښت لري؟

هري شبيه ته وخت وايي. وخت له سرو زدو خخه زييات ارزښت لري. موږ بايد خپل ارزښمن وخت بي ځایه تېر نه کړو. زده کړي وکړو، له مور او پلار سره په کارونو کې مرسته وکړو او خپلي ورځني چاري په ټاکلي وخت تر سره کړو. چې خپلي کورنۍ، ټولنۍ او ټولو انسانانو ته د خدمت وړ وګرڅو.

– زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن ولولی بیا دې یو تن د ټولکۍ مخې ته راشی او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.

– زده کوونکی دې لاندې کلمې په جملو کې وکاروی.
(مرسته- وخت- ارزښت- ورځنی)

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی د (کورنی، مور، پلار او خدمت) کلمې دې پر تختې ولیکي او خونور دې په وار سره یوه یوه کلمه د تختې پرمخ په هیجا ووېشی او نور دې ورته پاملننه وکړي.

لغتونه	معناوې
مرسته	کومک
شبې	د وخت دېږي لېږي اندازې ته ویل کېږي، لحظه

زده کوونکی دې لوست په کور کې ولولی او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بنکلې خط ولیکي.

خلور دېشم لوست

ڙوند او کار

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د کار په گټو او ارزښت پوهېدل.

پوبننه:
?

— ستاسو په فکر کار کول خه گټې لري؟ —

ڙوند د لوی اللہ ﷺ بسه نعمت دی. د ڙوند د پایښت او بسه
والی لپاره کار ته اړتیا ده. بې کاره ڙوند معنا نه لري.
هر څوک باید کار وکړي. هېڅوک باید خپل وخت ورځ کار
تېر نه کړي. ځکه چې د یوه هېډواد جوړونه او پرمختګ
په بسوونه، روزنه، کار او زیار پوری اړه لري.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره نوي لوست په لور غږ ولولي.
- يو زده کوونکی دې د (نعمت، وخت، هپواد، ژوند) کلمې پر تختې وليکي او نور دې په جملو کې وکاري.

- خو زده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشي دلوست په اړه دې خبرې وکړي او نور دې ورته غور ونیسي.

- يو زده کوونکی دې د متن يوه جمله د املا په توګه ووايي او نور دې په خپلوكتابچو کې وليکي.

لغتونه معناوې

زبار	کوبنښ، زحمت
پرمختګ	ترقۍ
پایښت	بقا، ژوندي پاتې کېدل

کورني دنده:

زده کوونکي دې لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلوكتابچو کې په بنکلې خط وليکي.

پنځه د پرشم لوست

بزگر

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د بزگر د کار او زيار په ارزښت پوهېدل.

— ستاسو په فکر د بزگر کار خه ارزښت لري؟

انسانان، څاروي او مرغان د ژوند کولو لپاره خورو ته اړتیا
لري

بزگران موږ ته غنم، جوار، وریزې، سابه او داسي نوري غلي،
دانې کري. د بزگرانو د زيار له برکته موږ خپل خوراکي توکي
او نوري اړتیاوي ترلاسه کوو. باید د بزگرانو درناوي وکرو.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د تولگي مخې ته راشي لوست دې په لور غږ ولولي او نور دې ورته غور ونيسي.
- خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي يو دې د کتاب له مخې خو کلمې د املا په توګه ووايي، نور دې ول يكن.
- خو زده کوونکي دې د بزگري په اړه لنډې خبرې وکړي.

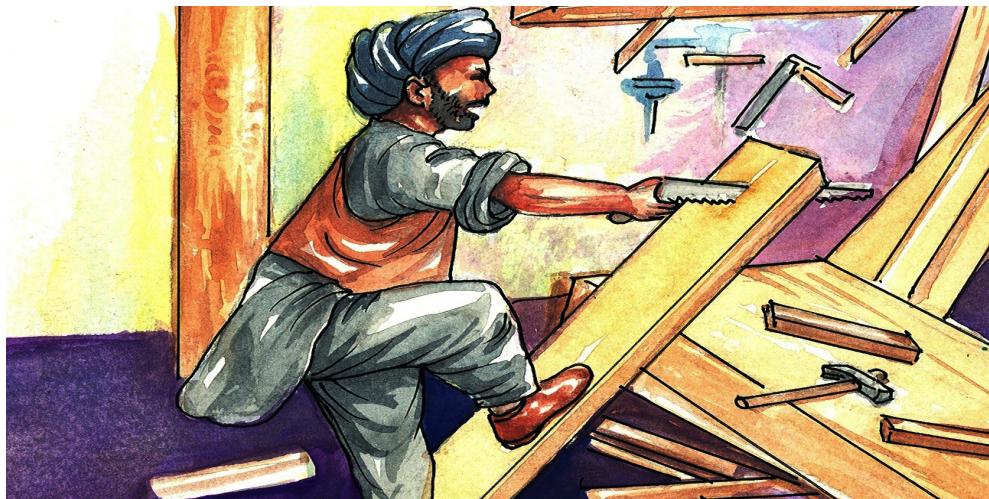
لغتونه	معناوې
خاروي	حيوانات
توكۍ	شيان
اړتیاوې	ضرورت

زده کوونکي دې متن په کورکې ولولي او بیا دې په بنکلې خط ول يكن.

ترکان

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او ترکانی د کسب په ارزښت پوهېدل.

پوښتنې:
?

— په پورتنې انځور کې خه وينئ؟
— ستاسو په فکر ترکان له لرګيو خخه کوم شیان جوړوي؟

ترکانی ډېر بنه کسب دي. ترکان ته ټول خلک اړتیا لري.
د اجمل مشرو رور ترکان دي. هغه په خپلې اري، تربنځې،
رندي، برمې او سکني باندي بنکلي او گټور شیان، لکه:
رايلونه، ميزونه، څوکۍ، دروازې، الماري، کړکۍ، کټونه،
سپاري او مالي جوړوي. موږ بايد د ترکان درناوي وکړو،
ځکه چې د هغه ګټه او خير ټولني او خلکو ته رسپږي.

– زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
– خو زده کوونکی دې په وار سره د ترکانۍ د کسب په اړه خبرې وکړي او نور دې ورته غوره ونیسي.

– زده کوونکی دې د جملو تشن ځایونه په لاندې کلمو ډک کړي:
(ورور، بنه، خلک، اړتیا)

- ترکانۍ ډپر () کسب دی.
- ترکانې ته ټول () اړتیا لري.
- د اجمل () ترکان دی.

– خو زده کوونکی دې د (ترکان، اجمل، برمه، خوکۍ) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې راوړي.
– خو زده کوونکی دې په ټولنه کې د ترکانۍ په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوی
ترکان	نجار
کسب	مسلک
ترښح	تیشه

زده کوونکی دې متن په خپلو کتابچو کې په بنکلې خط ولیکي.

اووه دېشم لوست

برپىشنا

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د برپىشنا په گټيو پوهېدل.

— ستاسو په فکر له برپىشنا خخه کومې گټي اخيستل کېري؟

له برپىشنا خخه د ژوند په ډېرو برحو کې کار اخيستل کېري.
کورونه روښانه او تودوي. موږ له راديو، ټلوپزيون، ګميپوټر،
يچحال او نورو برقی وسايلو خخه هم د برپىشنا په وسیله کار
اخيستلای شو. موږ باید د برپىشنا له بې ځایه لګښت خخه
مخنیوی وکړو. برپىشنا ځینې خترونه هم لري. که چېږي له
برپىشنا سره بې پروايي وشي، د مرینې لامل ګرځي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې د ټولگي په وړاندې نوی متن په لور او مناسب غږ ولولي.
- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی د (برېښنا، اویه، رادیو او بنار) کلمې دې د تختې پرمخ ولیکي او نور دې په وار سره له یوې یوې کلمې خخه په خپلو کتابچو کې جملې جوړې کړي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشی او د برېښنا د ګټو په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوی
برېښنا	برق
لامل	سبب، علت
لګښت	صرف

زده کوونکی دې نوی لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بشکلی خط ولیکي.

اټه دېرشم لوست

تلېفون

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د تلېفون په گټو پوهېدل.

پوښته:

تاسې کله په تلېفون کې خبرې کړي دي؟

تلېفون د اړیکو ټینګولو وسیله ده. د لومړی څل لپاره د ګراها مبل له خوا اختراع شو، تلېفون ډېر ډولونه لري. تر ټولو بشه یې مبایل دي. زموږ په هېواد کې له ټولو ډولونو څخه ګرځنده تلېفون زیات کارول کېږي.

مودر ته په کار ده چې له تلېفون څخه سمه ګته واخلو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن په خپلو منځونو کې ولولي.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشي، نوي لوست دې په لور او مناسب غږ ولولي.

- خو زده کوونکی دې په وارسره د تختې مخې ته راشي د (مبايل، تلېفون او ګټه) کلمې دې په جملو کې وکاروي.
- خو زده کوونکی دې په وارسره د ټولګي مخې ته راشي، د تلېفون د سمې کارونې په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

اختراع	ديوه نوي شي منځته راول
ګرځنده	سيار

زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې (تلېفون، چېک، وسیله) کلمې ولیکي او بیا دې په جملو کې وکاروي.

ترانه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ترانې په مفهوم پوهېدل.

— تاسو کوم وخت په ډله یېزه توګه ترانه ويبلې ده؟

دا زموږ لیلا وطن	دا زموږ زپا وطن
دا افغانستان دی	دا وطن مو ځان دی
د اسې ماشومان زموږ	وايي په خاپورو کې
دا مو د بابا وطن	دا مو د دادا وطن

پرمور باندي پرمگران دی
دا افغانستان دی

(د استاد ملنگ جان خوبې نغمې)

– زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته له ئىان سره متن ولولي.
– خو زده کوونکی دې په خپله خوبنە د ټولگي مخې ته راشي، نومورې ترانە دې په بنكلى غېر ووايي او نور دې ورپسې تكرار کړي.

– خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، يو يو دې د (وطن، دادا، خاپورو، زىبا، ماشومان، گران) کلمې پرتختې په جملو کې وکاروي.

– که د زده کوونکو کومه بله ترانە په ياد وي، د ټولگي په مخ کې دې ووايي.
– خو زده کوونکي دې د خپل هېواد په اړه لنډې خبرې وکړي.

لغتونه معناوي

خاپوروې	هغه ماشوم چې په لاس او پښو ګرځي.
دادا	نيکه او پلار، مشر ورور

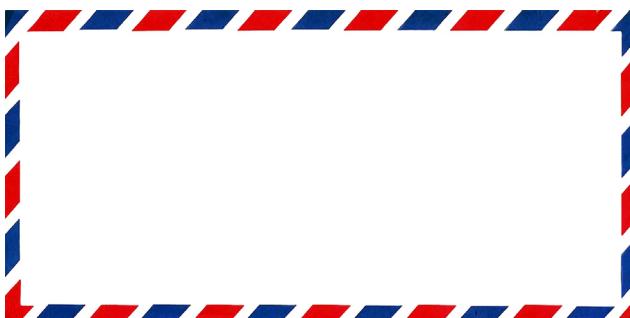

زده کوونکي دې شعر په کورکې خو څلې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بنكلى خط ولیکي.

خلوېشتم لوست

مور او پلار ته لیک

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، او د لیک په گټو او ارزښت پوهېدل.

– تاسې کوم وخت مور او پلار ته لیک لیکلی دي؟

گرانه پلاره او مهربانی موري، السلام عليكم و رحمة الله وبركاته
د دې لیک تر لیکلو روغ او جور یم کلنی ازموينه مې پای ته
رسپدلې، که د لوى الله ﷺ رضا وي، ستاسو د دعا په برکت به په
دې نژدي شپو او ورخو کې کور ته راستون شم.

په درنښت
ستاسو د ليدو په هيله

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته د لوست متن له ځان سره ولولی.
- زده کوونکی دې یو بل ته د متن املا ووایي.
- زده کوونکی دې متن په یاد زده کړي او په خپلو کتابچو کې دې ولیکي.
- زده کوونکی دې په وار سره د ټولګي مخي ته راشي، د لیک د ارتیا په هکله دې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوي
امتحان	ازموینه
راستون	رآګرڅېدل

زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې مور او پلار ته یو لیک ولیکي او بله ورڅ دې د نورو په وړاندې ولولی.

یو خلو پېشتم لوست

غزنی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د غزنی ولايت پېژندل.

پونتني:
?

- په پورته انځور کې خه وښئ؟

- د غزنی ولايت په اړه مو خه اور بدلي دي؟

غزنی د افغانستان يو لرغونی ولايت دی.

غزنی پخوا د افغانستان مرکز او د علم زانګو وه. په غزنی کې
ډېر لرغونی ځایونه، لکه: بالا حصار، د سلطان منار او د اسې
نور تاریخي ځایونه شته.

له همدي کبله په دې وروستيو وختونو کې د غزنی بشار د
اسلامي تمدن د مرکز په نامه ونومول شو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې په خپله خوبنې د ټولګي مخې ته راشي د غزنې په اړه دې خبرې وکړي.
- خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي یو بل ته دې له کتاب خخه خو کلمې د املا په توګه ووایي او نور دې پر تختې وليکي.
- خو زده کوونکي دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشي د (غزنې، افغانستان، آثار، منار، زانګو) کلمې دې په ساده جملو کې وکاروي.

لغتونه معناوي

لرغونی	پخوانی
تمدن	پیشرفت او ترقی

زده کوونکي دې نوى لوست په کور کې خو څلې ولولي او بیا دې په بشکلې خط په کتابچو کې وليکي.

دوه خلوپښتم لوست

وزلوبه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د وزلوبې په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.

— تاسو کله د وزلوبې ننداره کړي ده؟

وزلوبه زموږ په هېواد کې یوه لرغونې لوبه ده. دا لوبه په لوی میدان کې ترسره کېږي. نومورې لوبه د دوو سیالو دلو ترمنځ د حلال له دایري خڅه پیل کېږي. په دې لوبه کې ګډون کوونکي له یوه ټاکلي څای خڅه وزه را تاووي، هرې ډلي چې وزه بېرته د حلال دایري ته ورسوله، ګټونکي بلل کېږي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د متن يوه يوه برخه دې په لور غږ ولولي.
- زده کوونکي دې د لاندې جملو تشن څایونه په لاندینيو کلمو سره ډک کري: (پيل، ډلو، لرغونې)
- وزلوبه زموږ په هېواد کې () لویه ۵۰.
- نومورې () لویه د دوو سیالو () ترمنځ د حلال له دایري خخه پیل کېږي.
- دا لویه په () کېږي. () لویه په میدان کې
- يو زده کوونکي دې د (لویه، میدان، ګټونکي) کلمې پر تختې ولیکي، نور دې په خچله خوبنې په وار سره په جملو کې وکاروي.
- خو زده کوونکي دې د خپل کور، کلي يا ولسوالي د لویو په اړه خبرې وکړي.

لغت	معنا
-----	------

اشترآک	ګډون
--------	------

زده کوونکي دې نوي لوست په کور کې ولولي او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بشکلې خط ولیکي.

دري خلوپښتم لوست

د خوسي لو به

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د خوسي لوبي په هکله معلومات ترلاسه کول.

پونته:

— تاسي د خوسي لوبي په هلكه خه پوهېږي؟

د خوسي لو به زموږ په هېواد کې یوه سيمه یېزه لو به ۵ چې
د ماشومانو او تنکيو څوانانو له خوا ترسره کېږي. دا لو به د
دوو مساوي ډلو تر منځ سرته رسېږي. یوه ډله یې د ټوپې
ساتونکې او بله یې د خوسي پلوی ډله وي. په دې لو به کې
یوه ډله غواړي چې ټوپې له منځه یوسې او بله ډله ټوپې
ساتې که چېږي هرې ډلي ټوپې په پرله پسې توګه وو هله او
ونه سو خېدہ، د لوبي ګټونکې بلله کېږي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې د ټولګي مخې ته راشی او په وار سره دې نومورې لوست د خپلو تولګیوالو پر وړاندې ولولی او نور دې ورته غور ونیسي.
- زده کوونکی دې د (ټوبې، خوسی، مساوی او ګټونکې) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال کړي.
- خو زده کوونکی دې په خپل وار سره د ټولګي مخې ته راشی، د نومورې لوې په هکله دې خبرې وکړي.
- یو زده کوونکی دې د متن یوه جمله د املا په توګه ووایي او نور دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

لغتونه معناوی

پلوی	طرفداری
تنکي څوانان	نوی څوانان

زده کوونکی دې د خوسی د لوې په اړه خو جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

خلور خلوپېشتم لوست

اور

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د اور په گټو او زيانونو پوهېدل.

پونتنه:

— ستاسي په فکر اور خه گټې لري؟

انسانان اور ته ډېره اړتیا لري. خلک په اور خواره پخوي او په ژمي کې ورباندي ځانونه او کورونه تودوي. له اور سره لوبې کول ڙوند ته خطر لري.

موب. باید د اور بلولو په وخت کې له ډېر احتیاط څخه کار واخلو، اور اخیستونکي شیان لکه: تېل، ګاز او نور له اور څخه لري وساتو چې ځان او کور ونه سوځوو.

– زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
– خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د پولگي مخې ته راشي او د اور په ګټو او زیاتونو دې خبرې وکړي.

– خو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي د: (اړتیا، خلک او خواره) کلمې دې د تختې پرمخ ولیکي او خو نور دې په خپله خوبنې پورته یوه کلمه په جملو کې وکاروی.

– یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، د متن یوه جمله دې نورو ته د املا په توګه ووايی.

لغتونه	معناوي
بلول	روبنانول
اړتیا	ضرورت

زده کوونکي دې لوست ولولي او بیا دې په بنکلې خط په خپلو کتابچو کې ولیکي.

پنځه خلوېشتم لوست

پر حبواناتو زره سوي

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، په خاروبيو (حيواناتو) زره سوي.

پونښنه:
?

آيا ستاسو په نظر په خاروبيو زره سوي بنه کار دي؟

يوه ورڅي سري په لاره تېربده، ډېر تېري شو، له څاه څخه
يې او به و خښلي گوري چې يو سپي ډېر تېري دي، له څاه څخه
يې او به را وايسټلي او سپي ته يې ورگري، هغه يې له مرګ
څخه وړغوره. لوی الله ﷺ د هغه سېري ټولې ګناوه د همدي
زره سوي له امله ور و بخښلي.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- خو زده کوونکی دې متن په وار سره په لور غږ ولولي او نور دې ورته غوره ونیسي.
- خو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، د (سپې، ورڅ، تړۍ، خاټ) کلمې دې پرتختې ولیکي او خو نور دې یوه کلمه په جملو کې وکاروي.
- خو زده کوونکی دې په خچل وار سره د ټولګي مخې ته راشي په څارو یو باندې دې د زره سوي په هکله خبرې وکړي.

معناوی	لغتونه
نجات ورکول	ژغورل
کوهی	څاه

زده کوونکي دې لوست خو ئلې په کور کې ولولي او بیا دې په بنکلې خط په خچلو کتابچو کې ولیکي.

شپد خلو پېشتم لوست

کار

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د کار په گټو پوهېدل.

— په پورتني انځور کې خه وينئ؟

ټولو کړو ورو ته کار ویل کېږي، لکه: درس ویل، د کور د کارونو
سرته رسول، بزګري، ترکاني، سوداګریز کارونه او نور.
په کار کولو ژوند بنه او شتمني ترلاسه کېږي، نېک نوم او
شهرت په کار کولو لاس ته راخېي.
مود او تاسي باید کار وکړو، ترڅو بنه او سکلی ژوند ولرو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې متن په وار سره په لوړ غږ ولولی او نور دې ورته غوره ونیسي.
- یو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تېلګي مخې ته راشی، د (ژوند، کار او نیک) کلمې دې د تختې پرمخ ولیکي او نور دې په خپله خوبنې یوه یوه کلمه په جملوکې وکار وي.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د تختې مخې ته راشی او د متن ځینې کلمې دې د املا په توګه ولیکي.

لغتونه معناوي

ترکاني	نجاري
شتمني	پانګه
سوداګریز	تجارتی

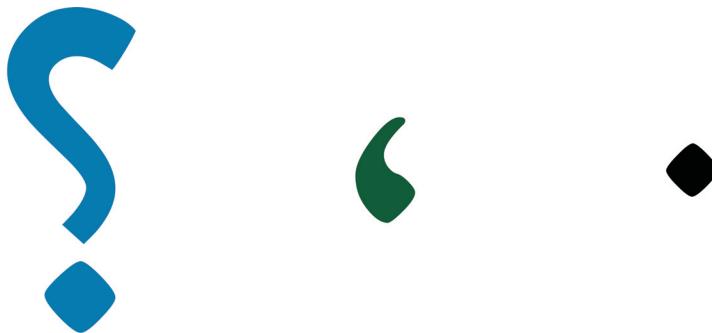

زده کوونکی دې لوست ولولی او بیا دې په بنکلې خط په خپلو کتابچوکې ولیکي.

اووه خلو پېشتم لوست

لیک نبېی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د لیک نبېو پېژندل او په کارولو یې پوهېدل.

تاسو لیک نبېی پېژنئ او کله مو په لیکنو کې کارولي دي؟

ټکي (.) : هغه نبېه د چې د پوره جملې په پای کې ايسودل
کېږي، لکه: زه بسوونځي ته څم.

کامه (،) : هغه نبېه د چې د کلمو د بېلولو لپاره کارول کېږي. لکه:
په افغانستان کې غنم، جوار، وریزې او اور بشې کړل کېږي.

سواليه (؟) : دا نبېه د هغو جملو په پای کې راوردل کېږي چې
پوبېتنه پکې شوې وي، لکه: آيا تاسو خپله کورني دنده لیکلې
؟ ۵۵

– زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته نوی متن له ئان سره ولولي.
– خو زده کوونکی دې په وار سره متن په لور غبر ولولي او نور دې ورتە غور ونيسي.
– يوزده کوونکی دې (كامه، سواليه او تکي) پرتحتىپ وليکي او نور دې د لاندininio جملو
په مناسبو خايونو كې وكاروي.

۱ – احمد بنوونخى ته خي ()

۲ – زما په بکس کې قلم () پنسل () كتاب () اوكتابچە شته ()

۳ – ته چېرې خې ()

– يوزده کوونکی دې د (غم، جوار، اوريشې) کلمې پرتحتىپ وليکي او نور دې په خپل
وار سره پورته کلمې په جملو كې وكاروي.

لغتونه معناوي

پوره بشپړ

کورنى فاميل

زده کوونکي دې د متن هغه جملې وليکي چې پورتنى ليك نسبې په کې کارول شوي
وي.

اټه خلوېشتم لوست

کلمه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل، د ساده کلمو په معنا او جوړښت پوهېدل.

- ستاسي په فکر کلمه خه ته وايي؟

کلمه معنا لرونکي لفظ ته ويل کېږي، لکه: ګور، قلم، کتاب،

لاس، خوکۍ، مېز او داسي نور.

کلمه له تورو خخه جوړېږي، لکه:

ک - و - ر

ق - ل - م

ک - ت - ا - ب

م - ر - ی - م

څ - و - ک - ی

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته نوی لوست له څان سره ولولی.
- زده کوونکی دې د (کور، کتاب، قلم او لاس) کلمې پر تختې ولیکي او نور دې په جملو کې وکاروی.
- زده کوونکی که د (کور) په کلمې کې د (ک) د توري پر ئای (ن) او د (قلم) په کلمه کې د (ق) پر ئای (ع) را پرل شي، کومې کلمې تري جو پېږي.
- خو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي د کلمې په اړه دې خبرې وکړي.

لغت	معنا	معنا لرونکي	معنا داره
-----	------	-------------	-----------

زده کوونکي دې د (قلم، کتاب، لاس) کلمې په خپلو کتابچو کې په لنډو جملو کې وکاروی.

ننه خلویښتم لوست

ټوکه

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ټوکې په مفهوم پوهېدل.

پونتنه:
?

آيا تاسو کله کومه ټوکه اورېدلې ده؟

اقل: اجمله، پرون شپه ویده شوي وي؟

اجمل: هو، بنه خوب مې وکړ.

اقل: په خوب کې دې خه ولیدل؟

اجمل: نه، په خوب کې مې خه ونه ليدل، حکه چې زه په
خوب کې سترګې پتوم.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د ټولگی مخې ته راشی او نومورې ټوکه دې نورو ټولگیوالو ته له یاده ووایي.
- که د اجمل په کلمه کې د (ج) پرڅای (ى) همدارنګه که د خوب په کلمه کې د (ب) د توري پرڅای د (ر) توري راشی، خنګه لوستل کېږي؟
- خو زده کوونکی دې د کتاب له متن خخه یوه یوه جمله د تختې پرمخ په بنکلي خط ولیکي او نور دې په کتابچو کې ولیکي.
- خو زده کوونکی دې په خپله خوبنې د ټولگی مخې ته راشی او یوه ټوکه دې ووایي.

لغت معنا

پرون شپه تپه شپه

ټول زده کوونکی دې یوه یوه ټوکه په خپلو کتابچو کې په بنکلي خط ولیکي.

پنځوم لوست

جمله

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د جملې پېژندل.

— ستاسو په فکر جمله خه ته وايي؟ —

د خو کلمو له یو Ҳای کېدو څخه چې بشپړه معنا ورکړي،
جمله جوړېږي. لکه: زه نسونځي ته Ҳم. زه له نسونځي
څخه کور ته راګلم. ګلالې له خپل ورور سره سبق وايي.
افغانستان پر موږ ګران دي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي پر وړاندې نوي لوست په مناسب غږ ولولي او نور دې ورته غوره ونيسي.
- يو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي د (بشپړه، بنوونځي، افغانستان) کلمې دې پرتختې ولیکي او نور دې يوه کلمه په تورو ووېشي.

- خو زده کوونکي دې له لاندېنيو تورو خخه کلمې جوړې کړي.

- س - ب - ق () ()
- گ - ر - ا - ن () ()
- و - ر - و - ر () ()

- خو زده کوونکي دې په خپله خوبنې د ټولګي مخې ته راشي او د تختې پر مخ دې يوه يوه جمله ولیکي.

لغتونه معناوې

پوره	بشبړه
قدرمون، عزیز	گران

زده کوونکي دې خو جملې په خپلو کتابچوکې ولیکي.

يو پنهوسم لوست

پاک خواره

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د پاكو خورو پېژندل او د هغو په گټو پوهېدل.

پونښته:

ستاسو په فکر کومو خورو ته پاک خواره ويل کېږي؟

پاک خواره هغو خورو ته ويل کېږي چې ناولي او کړنې وي، زموږ بدن ته زيان ونه رسوي. زموږ بدن پاكو خورو ته اړتیالري سابه او مېوې مخکې له خورلو خخه باید په پاكو او بو و مينځل شي، همدارنګه له خورو خخه مخکې خپل لاسونه په او بو او صابون و مينځو، څکه چې د ناپاكو خورو او مېو خورل نارو غي رامنځته کوي. موږ ته په کار ده چې د ناپاكو خورو له خورلو خخه ډډه وکړو. خواره باید په پاک خای کې وساتل شي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي خخه وروسته متن له څان سره ولولي.
- خوزده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي او د خپلو ټولګيوالو پر وړاندې دې متن په لور او مناسب غږ ولولي.
- خوزده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي یو دې بل ته د کتاب له مخې املا ووایي او بل دې پرتختې ولیکي.
- خوزده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي، د پاکو خورو په اړه دې د خپلو ټولګيوالو پر وړاندې خبرې وکړي.

لغتونه	معناوي
اړتیا	ضرورت
ډډه	څان ساتل
نافلی	ککړ

زده کوونکي دې متن په خپلو کتابچو کې ولیکي.

دوه پنځوسم لوست

د مېوو ګټې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د مېوو په ګټو پوهېدل.

پوښته:

— په پورتني انځور کې کومې مېوې وېئ؟

د مېوو خورل زموږ د بدن ودي او قوت ته ډېره ګټه
لري.

هره مېوه باید په پاکو او بو نهه و مینځل شي. موږ باید
پاکې مېوې خورو. د ناولو مېوو او نورو خوراکي
شیانو له خورلوا خخه ډډه وکړو، چې ناروغ نه شو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی خخه وروسته متن له څان سره ولولی.
 - خو زده کوونکی دې د ټولگې مخې ته راشی او د ځینو مېوو په اړه دې خبرې وکړي
 او نور دې ورته غوره ونیسي.

- یو زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشی د (قوت، مېوه، ګټه، ناروغ) کلمې دې پر
 تختې ولیکي او خو نور دې یوه یوه کلمه په جملوکې وکاروي.

- یو زده کوونکی دې په خپله خوبنه د تختې مخې ته راشی د (پاک، روغتیا، مېوه) کلمې
 دې پر تختې ولیکي او خو نور دې همداغه کلمې پر تورو ووبشي.

- خو زده کوونکی دې د ټولگې مخې ته راشی او نورو ته دې ووایي چې په هر فصل کې
 کومې مېوې پیداکیرې

لغتونه	معناوې
narowg	مریض
nawalik	ناپاک

زده کوونکی دې د ځینو مېوو نومونه په خپلو کتابچوکې ولیکي او بیا دې په جملوکې
 وکاروي.

دري پنهوسم لوست

د چرگانو ساتنه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، او د چرگانو د ساتلو په گټو پوهېدل.

پونتنه:

ستاسو په فکر د چرگانو ساتل خه گتې لري؟

زمور په هپواد کې دېر خلک چرگې او چرگان ساتي، ځکه چې
د هغوي له هګيو او غوبنو خخه ګته اخيستل کېږي. د چرگانو
د ساتلو لپاره بېل ځای په کار دی. د دې لپاره چې چرگان
ناروغه نشي، باید په ټاکلي وخت واکسین شي. د او سېدو
ځای یې پاک وسائل شي. د چرگانو خورو او او بو ته دې هم
پاملنې وشي.

- زده کوونکی دې له بنوونکي خخه وروسته لوست له ئەن سره ولولى.
- خو زده کوونکی دې په وار سره د ټولگي مخې تە راشي او د لوست په اړه دې خبرې وکړي.
- زده کوونکی دې په لوستل شوي لوست کې دا سې کلمې پیدا کړي چې له درو او پنځو تورو خخه جورې شوي وي.
- خو زده کوونکی دې د کورنيو چرګانو په اړه خبرې وکړي.

لغتونه	معناوې
هېواد	وطن
تاكلى	مشخص، معلوم

زده کوونکی دې لوست په کور کې ولولى او بیا دې په خپلو کتابچو کې په بنکلې خط ولیکي.

څلور پنځوسم لوست

ملي شتمني

موخه: د متن سم لوستل، ليکل، د ملي شتمنيو په مفهوم، ارزښت او ګټيو پوهېدل.

پوبنتنه:

ستاسو په فکر ملي شتمني خه ته وايي؟

زموږ په هېواد کې ډېري ملي شتمني، لکه: څنګلونه، سړکونه،
بندونه د قيمتي ډبرو، سرو زرو، سپينو زرو، سکرو، مسو، او
د اوسيپني کانونه همدارنګه د تیلو او گازو زيرمي شته. ملي
شتمني پر ټولو خلکو پوري اړه لري. موږ ته په کار ده چې د
 ملي شتمنيو ساتلو ته پاملننه وکړو.

فعاليتونه:

- زده کوونکي دي له بنوونکي خخه وروسته متن له خان سره ولولي.
- یو زده کوونکي دي په خپله خوبنې د ټولګې مخې ته راشي د (مسو، تېلو او گازو) کلمې
دي د تختې پرمخ ولیکي او خونور دي په جملو کې وکاروي
- یو زده کوونکي دي د تختې مخې ته راشي د (څنګلونه، بندونه، سره زر، سپين زر)
کلمې دي د تختې پرمخ ولیکي او نور دي همدغه کلمې د تختې پرمخ په تورو ووبشي.
- خو زده کوونکي دي د تختې مخې ته راشي د ملي شتمنيو په اړه دي خپلو نورو
ټولګيوا لو ته معلومات ورکړي.

لغتونه معناوي

زېرمې	ذخیرې
شتمني	پانګه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library